

SLOVA JAKO MED (JED)

„Má slova mají budovat vztah důvěry a lásky.“

(kardinál T. Špidlík)

Slova jsou nástrojem k tomu, abychom mezi sebou dokázali komunikovat. Představte si takový obraz: hluboká dlouhá propast, která dělí jednoho člověka od druhého, jednu duši od druhé. Slova, která pronášíme, jsou padací mosty. Máme dvě možnosti – můžeme most spustit dolů, ale také ho vytáhnout nahoru, takže je ta obrovská propast zase mezi námi. Pravdivým a laskavým slovem most spustíme dolů. Slova a řeč slouží právě k tomu, abychom posilovali vzájemnou lásku a důvěru, abychom vytvářeli cestu spouštěním padacích mostů. Když mluvíme proto, abychom budovali vztah, přátelství, lásku, pak jsme pravdomluvní.

Naopak lež lidskou řeč a lidské vztahy likviduje – je formou násilí, protože podkopává důvěru. A na důvěře přece stojí každé lidské společenství – ať je to partnerský vztah, rodina, far-nost, obec, celá společnost.

CO VŠECHNO SOUVISÍ SE LŽÍ A NIČÍ VZTAHY?

POMLUVA je smyšlená nepravda o druhém, kterou navíc rozšiřují. Třeba když vím, že Katka byla celý víkend doma a učila se, a místo toho někomu řeknu/napišu: „Viš, co se stalo? Katka se v sobotu opila na diskotéce!“

První závažná věc je, že je to lež, a druhá, že to o Katce říkám bez její přítomnosti. Když se pomluva pustí do éteru, strašně těžko se bere zpátky. Jde o špatnou věc, protože je zde jasný úmysl druhého člověka poškodit, nějakým způsobem ho zdiskreditovat, veřejně ponižít.

Osmé přikázání („Nepromluviš křivého svědectví proti svému bližnímu“) chrání důležitou hodnotu, a sice vztah ke slovu, vztah k pravdě. Můžeme mluvit pravdivě nebo lhát, pochválit i zranit, vytvářet vztahy, nebo je naopak ničit...

„Vyřčené slovo a vystřelený šip nelze vrátit.“ (indiánské přísloví)

NACTIUTRHÁNÍ znamená, že sice mluvím o druhém pravdu, ale bavím se o jeho negativních vlastnostech před druhými v jeho nepřítomnosti. Příklad: Vyprávím kamarádkám o tom, jak je Katka poslední dobou hrozně náladová a pořád se jenom učí, aby měla dobré známky a mohla se nad druhého po-vyšovat.

Každý máme právo na dobrou pověst. Každý máme právo na to, aby o nás druzí dobře smýšleli. Bez ohledu na to, co máme za sebou, bez ohledu na to, co všechno jsme vyvedli.

Pomlouvání a nactiutrhaní známe asi všichni. Ve škole sedneme do lavic a netr- vá dlouho a už někoho probíráme. Ještě smutnější je, když se to děje třeba v nějaké scholce, křesťanském společenství. Lež, pomluva a mluvení o špatných vlastnostech druhých jsou opravdu jedem našich vztahů. Bráníme tím Duchu Svatému, aby mezi námi působil a něco budoval.

„Všechno, co člověk říká, musí být pravda. Avšak ne všechno, co je pravda, musí člověk říkat.“ (neznámý autor)

Z pomluvy a nactiutrhaní hodně tě- ží BULVÁR. Slavná herečka se rozvádí se svým manželem, populární zpěvák udě- lá ostudu na večírku nebo nabourá auto v opilosti. To všechno může být pravda. Ale otázka je, proč my to musíme vě- dět? Proč musí někdo druhý psát a veřej- ně říkat věci, za které se člověk spíš sty- dí, nebo věci, do kterých nám vlastně vůbec nic není?

„Nepouštěj žádné klepy, které jsi zaslechl, dokud se nepřesvědčíš, že to je pravda. A pokud by to měla být pravda, pak teprve mlč.“

(S. Lagerlöfová)

K zamyšlení: Dnešní svět je v rukou médií – ať je to televize, rozhlas a nebo internet. Denně si přečteme desítky různých zpráv. Možná to jsou i zprávy bulvární. Jak přistupujeme k informa- cím, které čteme? Jsme k nim kritičtí? Nebo je bezmyšlenkovitě posíláme dál, mluvíme o nich?

Podle pomluvy
P. Jana Lišky
zpracovala Petra